

fins aleshores enlairats, es convertiren en fondalades, particularment a la banda de Terrassa i Sabadell. Participant de tals esfondraments, per la banda nord de la nova serralada, s'hi esmunyiren unes llenques de bancals o pedregars baixats de dalt, com ho demostren els que es troben esglaonats a diferents nivells del vessant nord, tant a les serres de can Santfeliu i de can Poal com a la d'Ullastrell. A la fondalada del nord, s'hi varen embassar les aigües que baixaven de La Pineda i de les Pedritxes, formant-hi el *Llac pontià*.

Quan poc abans d'acabar l'època *Pontiana* les premsades de llevant ondularen la serralada central, es formaren en aquesta un seguit de turons que alternaven amb collets. Per aquests darrers, més tard les aigües hi produïren esvorancs pels quals havien d'obrir-s'hi pas les rieres de Terrassa, de Gaià, de can Trullàs i de can Santjaume. Es de creure, doncs, que els engorjats que avui tallen la serralada central, varen iniciar-se amb aquestes ondulacions.

Les tals premsades de llevant, així com al fons del llac pontià hi arrugaren a les argiles en carenes dirigides de nord a sud, varen formar també grans plecs anticlinals, entre els quals podem esmentar el que hi havia entre Montcada i Cerdanyola; el que es trobava entre la serra de Galliners i la de les Martines, i altra al nord de Martorell. Així mateix iniciaren els solcs de nord a sud que més tard havien de seguir les aigües de les rieres i torrents de la comarca. D'aleshores data el relleu general que marca el curs que de N. a S. segueixen les aigües, tant al pla de Terrassa, com l'interior de la serralada central.

Quan en acabar l'època *Pontiana* i començar el període pliocènic, varen esfondrar-se els terrenys entre Cerdanyola i Montcada, a conseqüència de l'esfondrament del Pla de Barcelona i consegüent invasió del mateix per les aigües mediterrànies, la serralada central i els terrenys del pla varen inclinar-se vers llevant. Amb tal afluirament, els grans plecs anticlinals de can Falguera i del nord de Martorell, varen esfondrar-se, formant cada un una nova depressió. A la primera, més tard s'hi embassaren les aigües de la riera de Terrassa, i a la segona s'hi abocaren de seguida les aigües del Llobregat, que poc abans passaven per dalt de Castellbisbal.

Amb l'esmentat afluirament, també els collets de la serralada varen esbadejar-se i eixamplar-se, però no s'hi varen escórrer encara les aigües envers migjorn, perquè els terrenys varen pendre una forta inclinació vers el S.E. Per aixó les aigües de la riera de La Barata, les del Ripoll, les de les rieres de Caldes i de Parets, les del Congost i del Mogent, que abans s'abocaven al Llac Pontjà, en buidar-se i escórrer-se aquest per l'estret de Montcada, seguiren el mateix curs vers la mar.

La importància d'aquest trastorn geològic es dedueix dels seus efectes destructors, els quals varen modificar bon xic la configuració i relleu d'aquesta comarca i de les veïnes. Així ho proven a bastament els següents fets: el pendent